GBTwente

Postadres
Postbus 845
7550 AV Hengelo
gbtwente.nl/contact

IBAN
NL72BNGH0285141228
t.n.v. GBTwente

Aan de gemeenteraden en colleges van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Behandeld door
8 mei 2023			S. te Marvelde B. Lassche

Onderwerp
Reactie op QuickScan Jaarstukken gemeenschappelijke regelingen 2023

Geachte leden van de raad / het college,

Met belangstelling heeft GBTwente kennis genomen van de Quick Scan Gemeenschappelijke Regelingen van de gezamenlijke Rekenkamercommissies van onder meer de gemeenten Almelo, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en de gemeenteraden van Borne en Twenterand.

We zijn blij met de positieve noot in paragraaf 3.1 over de kwaliteit van onze aanbiedingsbrief.

In deze reactie reageren wij op de bevindingen/suggesties/opmerkingen die ten aanzien van GBTwente in de quick scan in paragraaf 4.1 zijn geformuleerd.

1. De waterzorgheffing

Jaarverslag pagina 32
Wateroverlast en verdroging vragen steeds meer maatregelen in de publieke ruimte. Meer percelen kunnen in de heffing worden betrokken, want van de maatregelen in de publieke ruimte heeft iedereen profijt. De huidige verordening Rioolheffing (model VNG) dekt dan niet meer de lading. Het schept een beeld van een belasting voor een buizenstelsel. Bij belastingplichtigen die daar niet op zijn aangesloten roept dat weerstand op. De gemeentelijke watertaken omvatten een breed palet. Zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater hebben een centrale plaats in de ordening van de publieke ruimte. Gemeenten moeten maatregelen nemen om wateroverlast en -schade te voorkomen. Denk aan het onderhoud van bermen en slootkanten om overtollig water af te voeren, zodat er over een droge weg kan worden gereden. Iedereen heeft daar profijt van. De VNG heeft hiervoor een nieuwe modelverordening Riool- en Waterzorgheffing opgesteld. Bij invoering is een zorgvuldige communicatie en belangenafweging naar nieuwe belastingplichtigen van belang. Bijvoorbeeld cultuurgronden en natuurterreinen dragen nu veelal nog niet bij in de kosten van de gemeentelijke watertaken. In 2023 zal GBTwente dit met de gemeenten afstemmen.

Opmerking commissie:
Meer verborgen in de tekst is de ‘waterzorgheffing’ (p. 33 JV). Dit komt neer op een verbreding van de huidige rioolheffing om ook waterbeheersingsmaatregelen die niet via het rioolstelsel lopen te kunnen bekostigen. Dat vraagt bestuurlijke en politieke aandacht bij het vaststellen van gemeentelijke verordeningen. Daarbij kan ook uitvoerbaarheid van een nieuwe regeling een thema worden.

Antwoord GBTwente:
Het verbreden van de huidige rioolheffing vraagt inderdaad bestuurlijke en politieke aandacht. Als er overgegaan wordt op een nieuw model dan worden meer inwoners en bedrijven in de heffing betrokken omdat die ook profijt hebben van de gemeentelijke maatregelen. Dit heeft tot gevolg dat de baten ter dekking van de lasten (max. 100%) over meer belastingplichtigen worden verdeeld waardoor het gemiddelde aanslagbedrag op de rioolheffing zal dalen. Dit is onderdeel van het gesprek van GBTwente met de accounthouders van de gemeenten hoe dit vervolgens verder te brengen in de gemeentelijke organisaties. Om de heffing van deze bestemmingsheffing efficiënt en effectief uit te kunnen blijven voeren heeft GBTwente belang bij een zoveel mogelijk uniforme belastingverordening in alle GBTwente-gemeenten. Uiteraard met oog voor de couleur locale.

2. Pilots voor waardering van woningen

Opmerking commissie:
In 2022 is een pilot project in Enschede gestaakt om secundaire kenmerken (foto’s van de binnenkant) van de woning bij de waardebepaling mee te nemen. De tekst in de inleiding van het jaarverslag gebruikt het woord ‘helaas’ (p. 5 JV). Dat roept vragen op of GBTwente op termijn wellicht opnieuw een pilot project op de WOZ-waardebepaling wil uitvoeren. Dat kan een aanleiding zijn om vanuit een kader stellende rol als gemeenteraad wensen en bedenkingen bij een dergelijke pilot te formuleren.

Reactie GBTwente:
Eén van de pijlers uit het strategieplan 2023-2026 is de optimale uitvoering [hoe] van het belastingproces. Daarbij streven we ernaar dat het werkproces zorgvuldig, transparant, van hoge kwaliteit en tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten wordt uitgevoerd.
Een betrouwbare overheid managet echter de verwachtingen en die neemt de inwoner serieus. We hebben lering getrokken uit de pilot in Enschede en zullen eventuele toekomstige pilots op de WOZ-waardebepaling, maar ook andere innovatieve pilots waarbij de inwoner een rol speelt, optimaal in samenspraak met onze deelnemende gemeenten voorbereiden.

3. Proceskosten No Cure No Pay bureau’s

Opmerking commissie:
Inhoudelijk zijn er in de tekst van het jaarverslag ontwikkelingen genoemd rondom de belastingheffing (p. 32 JV) met als specifiek knelpunt de No Cure No Pay (NCNP) problematiek bij de OZB. Kern is dat inwoners bezwaar maken via gespecialiseerde bureaus die daar hun verdienmodel van hebben gemaakt. Dit is geen typisch Twents probleem: op 17 maart jl. heeft de staatssecretaris een brief over dit onderwerp naar de Tweede Kamer gestuurd, waarin is aangegeven dat hij voornemens is de financiële prikkels in het bezwaarstelsel weg te nemen.

Reactie GBTwente:
De actuele ontwikkelingen met als specifiek knelpunt de No Cure No Pay problematiek brengt voor GBTwente flinke uitdagingen met zich mee. Het aantal woz-bezwaarschriften stijgt in het jaar 2023 fors ten opzichte 2022. De No Cure No Pay bureaus (NCNP) hebben de inwoners met grote campagnes aangemoedigd om bezwaar in te dienen. Het is niet ondenkbaar dat deze ontwikkelingen impact hebben op de uitvoeringskosten van GBTwente en op de hoogte van de proceskostenvergoedingen die in de exploitatie van de gemeente verantwoord worden. Maar zoals de commissie hierboven al heeft opgemerkt is het verdienmodel van de NCNP bij het ministerie van Financiën niet onopgemerkt gebleven en Staatssecretaris Van Rij heeft inmiddels aangekondigd maatregelen te nemen tegen deze ongewenste ontwikkeling. De inzet van deze maatregelen zal moeten helpen om de steeds meer toenemende uit te keren proces-kostenvergoeding aan deze bureaus een halt toe te roepen. GBTwente werkt hierin nauw samen met de belastingsamenwerkingsverbanden en de gemeenten. Wij zijn één van de initiatiefnemers die de brandbrief bij de VNG onder de aandacht hebben gebracht.

4. Toekomstige ICT Investeringen

Opmerking commissie:
In een organisatie als GBTwente is ICT een belangrijke kostencomponent. Het is moeilijk een goed beeld te krijgen van de totale kosten van ICT, bijvoorbeeld omdat ICT componenten in de balans onder verschillende rubrieken staan. Zo staat een investering voor een contractmanagement systeem onder ‘overige vaste activa’ terwijl er onder ‘materiële vaste activa’ een post ICT-investeringen is genoemd (p. 34 Begr). Daarnaast blijkt uit de jaarrekening dat oorspronkelijk voor 2022 € 1,3 mln. beschikbaar was voor onderhoud ICT. Dat bedrag is later verlaagd naar € 0,9 mln. en de realisatie was € 0,7 mln. Onduidelijk is welke gevolgen dit heeft voor het operationeel in stand houden van ICT systemen. In de begroting 2024 is op dit onderwerp buiten de genoemde investeringen met moeite iets terug te vinden (via de tabellen op p. 27 en 28). Wanneer dan ICT en onderhoud van hard- en software worden opgeteld is een bedrag van € 1,8 mln. in de begroting opgenomen. Daarnaast lijkt er sprake te zijn van afhankelijkheid van specifieke leveranciers die al meer dan 10 jaar diensten verlenen (p. 15 Begr).

Antwoord GBTwente:
Door personele wisselingen heeft in 2022 de focus gelegen op stabilisatie van de IT-omgeving en kon er niet optimaal gewerkt worden aan doorontwikkeling van de in 2021 opgestarte IT-visie. In 2023 worden de ambities in de IT-visie herijkt en zal projectmatig de doorontwikkeling verder worden opgepakt.
Dit om persoonlijk en begrijpelijk te kunnen blijven, om nog beter te kunnen afstemmen op de behoeften van opdrachtgevers en inwoners en om in de toekomst het applicatielandschap in verband met rechtmatigheid te kunnen aanbesteden. In de visie wordt beschreven hoe het IT-landschap, de IT-organisatie en de IT-governance van GBTwente er in 2026 uit zal zien. Daarnaast wordt een beeld van de komende relevante IT-ontwikkelingen, de huidige (IST) en toekomstige situatie (SOLL) opgenomen. Op basis van een gap-analyse wordt een projectenkalender (-schets) weergegeven en volgt er een financiële impact analyse.

5. Meerjarig onderhoudsplan

Opmerking commissie:
Tot slot een meer technische opmerking met financiële doorwerking. In de begroting is op p. 17 onder ‘onderhoud kapitaalgoederen’ sprake van een meerjarig onderhoudsplan voor het kantoorgebouw. Onduidelijk is of er in de begroting kosten voor onderhoud zijn opgenomen.

Gebruikelijk zou zijn dat voor meerjarig onderhoud een voorziening wordt getroffen om de kosten in de tijd te kunnen spreiden. Een dergelijke voorziening is er volgens het jaarverslag (p. 46 JV) niet.

Antwoord GBTwente:
Er is in 2021 inderdaad een meerjarig onderhoudsplan voor de binnenzijde van het kantoor opgesteld. De buitenzijde van het pand wordt door de verhuurder onderhouden. Het meerjarig onderhoudsplan is onlangs in 2023 geactualiseerd. Er was tot nu geen sprake van grootschalig onderhoud aan de binnenzijde. GBTwente heeft het pand vanaf mei 2019 gehuurd.
Op basis van het geactualiseerde meerjarig onderhoudsplan is inmiddels een berekening gemaakt van de kosten voor groot onderhoud voor de komende 10 jaar. In juli 2023 zal aan het Algemeen Bestuur een voorstel worden gedaan om hiervoor een onderhoudsvoorziening te treffen zodat de kosten in de tijd gespreid kunnen worden.

Wij nemen aan u met deze toelichting van dienst te zijn geweest en danken tenslotte vanzelfsprekend de opstellers van de quick scan voor de heldere en duidelijke analyse en suggesties.

Met vriendelijke groet,

Hans Cloosterman
Directeur GBTwente